

KOROŠEC

Uredništvo in upravnništvo v Velikovcu.

List izhaja vsako sredo.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrtno 3 K.

Velikovec, 23. julija 1919.

Cene inseratom: enostopna petitvrsta ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razglasi po 1 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Agrarna reforma. Naš prestolonaslednik obišče morebiti tudi Koroško? Rekvizicije v Nemški Avstriji. Nov denar!

Jugoslovanski kmet, postal si-sam svoj gospod!

Nemška Avstrija ima veliko preveč mest, a premalo rodovitne zemlje. Zato pa je v Nemški Avstriji preveč mestne gospode, preveč velikih trgovcev, fabrikantov in drugih ljudi, katere mora kmet rediti. Kdo bi se torej čudil, če v Nemški Avstriji ne more priti kmet do bese, če mora plesati, kakor drugi žvižgajo!

Za kmeta v Jugoslaviji pa so za večno minili časi, ko sta se kmečki fant in kmečko dekle sramovala svojega stanu in svojih žuljevih rok. V Jugoslaviji je nanreč kmečki stan najvažnejši stan. Saj ima Jugoslavija le malo mest in še ta so majhna. Nasprotno pa ima naša država neizmerno veliko rodovitne zemlje. Zato pa je kmetiški stan v Jugoslaviji najštevilnejši, največ je v naši državi kmetovalcev. In ravno zato bodo pri volitvah zmagali kmetovalci in bodo imeli v parlamentu večino. Kmet bo torej sam odločeval, ko se bodo sklepale postave. In ker bo naš kmet dovolj izobražen, se bo zavedal, da ne more živeti brez drugih stanov, da so torej tudi ti potrebni: zato pa bo pravičen vsem stanovom, pa

naj delajo z roko ali pa z glavo. Nikdar pa ne bo podpiral lenuhov, ki živijo le od tujih žuljev!

V Jugoslaviji bo torej kmet res sam svoj gospod in bo hvalil Boga, da ga je rešil Nemške Avstrije, kjer se bo moral kmet še nadalje noč in dan potiti, da bo preživel mestno gospodo, plačeval velike davke in za nameček še strašno vojno odškodnino.

O kmetiških podružnicah.

V 2. številki „Korošca“ sem vam, dragi koroški kmetovalci, priporočal, da si ustanavljate kmetiške podružnice, ki naj se združijo s Kmetiško družbo v Ljubljani. Danes pa hočem izpregovoriti par besed o delovanju kmetiških podružnic.

Vsaka podružnica mora imeti najmanj 20 udov. Ti plačujejo na leto 10 K udnine in dobivajo zato gospodarski list „Kmetovalec“, ki ga izdaja Kmetiška družba v Ljubljani. Ta list je prav po domače pisan in je veliko boljši, ko pa celovške „Wirtschaftliche Mitteilungen.“ Zato pa bi nobena kmečka hiša ne smela biti brez „Kmetovalca!“

Za načelnika svoje podružnice si izvolite poštenega posestnika. Domači g.

župnik ali pa g. učitelj mu bosta rada pomagala, kadar bo treba. Ko boste imeli podružnico, morate gledati na to, da bo res delovala! Vsako leto naj se vsaj trikrat skliče gospodarski shod. Na shod pa naj ne prihajajo samo gospodarji in njihovi sinovi, ampak tudi gospodinje in posli. Gospodar mora imeti pri naprednem gospodarstvu ljudi, ki ga razumejo in podpirajo; če pa družina in posli gosodarja ne razumejo, ga samo ovirajo kakor stara coklja, in ves njegov trud je zastonj. „Narodni svet v Velikovcu“ pa bo skrbel za to, da bodo na vaše gospodarske shode prihajali živinozdravniki in učitelji kmetijstva, ki vas bodo poučevali, kako morate ravnati z živino itd. Na gospodarskih shodih se boste tudi posvetovali, kako da bi bilo treba gospodariti, da boste imeli kar največ dobička od svoje zemlje in od svojega truda.

O agrarni reformi.

Vsled prehodne odredbe za pripravo agrarne reforme se vsa veleposestva v naši državi takoj razlašča. Vlada se namreč boji, da bi razni graščaki in drugi veleposestniki ne pro-

PODLISTEK.

Pismo „Korošču.“

Včeraj sem Te prvič srečal, dragi „Korošec.“ Pripeljal si se k nam z nekim gospodom od finančne straže, in sicer kar s kolesom. Takoj si se mi dopadel. Tako po domače, „po naše“ govoriš, da Te vsak otrok lahko zastopi. Sicer prihajata že delj časa k nam Kranjca „Slovenec“ ter „Slovenski Narod“ in pa Kranjca „Jugoslavija“, pa jih nikdar nisem mogel prav razumeti. Tebe pa tako lahko razumem, saj pripoveduješ vse tako po domače, kakor naš g. župnik. Pa še nekaj: nikar mi ne zameri, če Te tikam! Veš, jaz sem že tak, da tikam vsakega človeka, ki ga imam rad. Če je pa že star, ga pa vikam, toliko manire že znam. Ti si pa še mlad poblaš, pa oba sva Korošca, zakaj bi Te torej vikal! Saj ne boš hud zato, kaj ne,

da ne? — Včeraj si mi pravil, da prideš daleč po svetu: po Kranjskem, Štajerskem, Hrvaškem in celo v Srbiji, povsod Te je dosti, še v morje se hodiš kopat. Zato pa prihajaj večkrat tudi k nam, nam boš pripovedoval, kako je kaj po svetu! Posebno o Srbiji bi rad kaj več vedel. Hrvate že poznam nekoliko, saj mi je večkrat o njih pripovedoval rajni Raškovec, ki je zahajal na Hrvaško kupovat prašiče. O Srbiji pa še nisem doslej skoraj nič slišal.

Zadnjega pol leta so bili pri nas boljševiki iz Gornjega Štajerja — Ti že veš, kaj je to, saj vse obležeš! To so bili pravi Judeži, najrajši so jedli in pili. Ko so ga imeli dovolj pod kapo — nosili so prave vojaške kape — so nam marsikaj pripovedovali o Srbiji. Pravili so nam take reči, da me je bilo ponoči vedno strah. Strašili so nas, da bi nam Srbi ne pobijali le krav in klali svinj, kakor so to delali nemški „vojački“, ampak da bodo poklali in pobili

celo nas. Vseh teh laži jim sicer nismo verjeli, a bali smo se pa le in nekateri strahopetneži so celo prosili nemške rogovileže, naj bi ostali pri nas in nas varovali. Končno pa smo se le naveličali nemških boljševikov, saj so gospodarili kakor kozel, ki bi ga kdo postavil za vrtnarja. Kako smo se oddahnili, ko so jih pregnale srbske čete. Žalibog so Srbi ostali premalo časa pri nas, tako da jih nismo mogli natančneje spoznati. Zato pa bodi Ti, dragi „Korošec“, tako prijazen in pripoveduj nam včasih tudi kaj o Srbiji in Srbih.

Sploh nas bo veselilo, ako se boš večkrat oglašal tudi pri nas. Radi Ti bomo postregli s kruhom in sirom, da ne boš lačen, dolg čas Ti pa tudi ne bo pri nas, vedno boš izvedel kaj novega.

Torej na svidenje! Če ne moreš priti, pa vsaj kaj piši!

Tvoj

Ključec.

dali del svojega posestva, preden se izvede agrarna reforma.

Kar imajo veleposestniki zemlje preveč, to se jim bo vzelo in razdelilo med kmetovalce, ki se sami pečajo z obdelovanjem svoje zemlje. Vlada se bo morala v prvi vrsti ozirati na one pridne kmetovalce, ki imajo ali premalo zemlje, ali je pa sploh nimajo. Kdor bo dobil kak del veleposestva, ne bo prav nič odvisen od veleposestnika, čigar je bila dotična zemlja prej.

Dokler se ne more izvesti razdelitev veleposestev, bo naša vlada oddajala posamezne parcele v najem pridnim in potrebnim kmetovalcem.

Veliki gozdi, ki so bili doslej last graščakov, bodo postali najbrže državna last. Pravico, v teh gozdih sekati les in grabiti listje, bodo imeli vsi oni kmetovalci, ki gozdov sploh nimajo, ali pa premalo. Razen teh pa bodo imeli od teh državnih gozdov koristi tudi delavci in drugi, ki se ne pečajo z obdelovanjem zemlje. Država misli namreč drevje, kolikor ga je v „velegozdih“ preveč, posekati ter ga oddajati raznim obrtnikom, ki se pečajo z lesno industrijo.

Zakaj pa se agrarna reforma ne izvrši takoj? Vsak otrok mora uvideti, da ni tako lahko, ustvariti pravično postavo, s katero bo vlada vzela graščakom njihova veleposestva, jih pravično razdelila med potrebne kmetovalce ter uredila upravo gozdov in lesno kupčijo. Saj flake tudi niso odpravili v par tednih!

In zakaj nočejo v Nemški Avstriji nič slišati o razdelitvi veleposestev? Zato, ker imajo v Nemški Avstriji še vedno prvo besedo razni baroni, grofje itd. Vrana vrani pa ne izključe oči!

Gospodarske vesti.

Melasa — krma za živino.

Ministrstvo za prehrano in obnovo dežel je v sporazumu s finančnim ministrstvom prepustilo odkazovanje melase iz sladkornih tovarn generalnemu ravnateljstvu posrednih davkov. Vse prošnje za odkaz melase naj se odslej pošiljajo temu ravnateljstvu. Izkaznice bo izdajal kot doslej odsek za prehrano. Cena melase se bo (po naredbi ministrstva za trgovino št. 3243) zaračunavala s 60 K za 100 kg. Od tega zneska odpade 34 K za sladkorno tovarno, 26 K pa za invalidski sklad.

Zakaj se Nemški Avstriji cede sline po jugoslovanskem delu koroške dežele.

Francoski in nekateri drugi listi so v zadnjem času živahno razpravljali, kako slabo da bo v Nemški Avstriji zaradi prehrane. Nemška Avstrija more pridelati živeža samo za 3 mesce. Živila za ostalih 9 mesecev bo torej treba uvažati! Kdo bi se torej čudil, če je Nemški Avstriji tako hudo, da izgubi naš del koroške dežele. Par dni v letu bi prebivalci Dunaja, Gradca in drugih večjih mest v Nemški Avstriji že izhajali z živežem, ki ga pridelamo na naših njivah!

V Nemški Avstriji poznajo še vedno — rekvizicije in nakaznice za moko.

Te dni je prišel v Velikovec neki vojak celjskega pešpolka. Bil je delj časa ujet na

Gornjem Avstrijskem, in sicer blizu Linca. Posrečilo pa se mu je, da je pobegnil in se vrnil k nam. Pripovedoval je, kako je tam kmetsko ljudstvo razburjeno, ker nemška vlada še vedno rekvirira žito. Moko dobiva prebivalstvo še vedno na karte, pa vse skupaj še nič ne pomaga. Ko bi vlada ubogemu kmetu ne rekvirirala živil, bi morala nemška gospoda pomreti od lakote.

Pri nas pa se ni bati niti nakaznic ali kart za moko niti lakote. Saj imamo bogate dežele, kjer priraste toliko žita, da ljudje ne vedo kam z njim. Kdo ne pozna vsaj po imenu Banata, Slavonije itd.? Pa je še vedno par zaslepljenec, ki si na skrivnem žele v Nemško Avstrijo. Bog daj takim norcem pamet!

Kaj je z vojaškimi podporami.

Prav je bilo, da je med vojno izplačevala Avstrija podpore družinam vojakov, invalidom itd., ni pa prav, da so dobivali take podpore tudi bogataši! Ali ni bil naravnost greh, če se je odiralo ubogega kmeta, da je mogla nemška vlada izplačevati vojaške podpore vojvodinjam in celo bivši avstrijski cesarici? Zato pa je jugoslovanska vlada takoj ustavila vse vojaške podpore ter postavila nove komisije, ki so nakazovale podpore samo tistim, ki so podpore res potrebni.

Taka komisija je delovala tudi v Velikovcu. Ko so meseca maja nemški rogovileži napadli naše kraje, je morala ta komisija prenehati s svojim delovanjem, zdaj pa zopet pridno dela.

Ker take komisije ne izplačujejo podpor iz svojega žepa in ker jugoslovanski kmet ni tako neumen kakor avstrijski kmet, da bi se trudil noč in dan za bogataše in razne lenuhe, ki nočejo delati, mora vsaka komisija vestno poizvedovati, če je prosilec res potreben podpore. Zato pa čaka zdaj rešitve že kakih 3500 prošenj za podpore. Vsi oni, ki trpe pomanjkanje zaraditega, naj se zahvalijo za to Nemški Avstriji.

Pravico do vojaške podpore imajo:

1. ubožni vojni invalidi, katerim je vojaška pregledna komisija priznala vsaj 20 odstotkov delanezmožnosti.

2. vdove in sirote po vojaki, ki so padli v boju, ali pa ki se nahajajo še vedno v ujetništvu.

Kdor torej misli, da ima pravico do podpore, pa ni vložil prošnje že meseca januarja ali pa februarja, naj stori to takoj!

Prošnje je vlagati pri davčnem uradu titega okraja, v katerem biva prosilec. Da je prosilec res potreben podpore, morata potrditi tudi župni in občinski urad. Prošnji je prilagati tudi staro plačilno polo. Kdor je že imel plačilno polo, ki jo je dobil od jugoslovanske oblasti, pa jo je zgubil, naj se oglasi pri okrajnem glavarstvu v Velikovcu, pa bo dobil drugo.

Novi bankovci.

Novi bankovci, ki se bodo zamenjali za krone, so že v Belgradu.

Važna posvetovanja ministrstva za prehrano v Belgradu.

Tekom tega mesca so bila v Belgradu važna posvetovanja zaradi prehrane. Posvetovali so se zlasti, kaj naj vlada ukrene, da bo dobivalo prebivalstvo dovolj moke in po ceni. Govorilo se je tudi o tem, kakšna bo letošnja žetev. Pšenice, rži in ječmena bo dovolj, za koruzo se pa še ne ve, ker so jo prepozno sejali. Vlada bo skrbela za to, da bodo dobili dovolj žita tudi tisti kraji, ki pridelujejo manj žita. Določile se bodo zelo visoke kazni za

tiste, ki prekupejo žito, da bi ga prodajali z velikim dobičkom.

Sol bo cenejša.

Naš finančni minister je dovolil brezplačen uvoz soli v Slovenijo.

Vojna odškodnina Nemške Avstrije.

Nemška Avstrija bo morala plačati 18 milijard kron vojne odškodnine. Na vsakega prebivalca pride torej okrog 3000 kron.

Rekvizicije v Nemški Štajerski.

Štajerski deželni zbor je sklenil, da se tudi letos rekvirirajo vsi poljski pridelki kmetov. Mline bodo zaprli ter delili moko na karte. Kako pohlevno gledajo nemški sosede v Jugoslavijo, kjer vsega tega ne bo.

Dopisi.

Galicija.

Gospod urednik! Menda ne boste hudi, če se tudi jaz oglašim. Pravzaprav Vam nimam poročati nič kaj posebnega in zanimivega — moj Bog, kaj pa je dandanes še zanimivo! Dogodki sedanjega časa se menjujejo kot v zadnjih dnevih dež in lepo vreme: komaj posije solnce izza oblakov in se malo zjasni, že se začnejo zbirati novi oblaki, že začne grmeti in se bliškati in znova se ulije ploha. Zasvetilo nam je solnce zlate svobode in nismo se svobode še niti zavedli, pa so se zopet začeli zbirati nad nami črni oblaki našega — prejšnjega suženjstva; tostran in onostran Drave se je začelo bliškati in grmeti in — kmalu je naša občina prišla zopet v roke nemških boljševikov. Sicer pa smo bili po večini vsi uverjeni, da nemško gospodstvo ne bo trajalo dolgo, in res se nismo motili: po dobrih treh tednih so jo nemški divjaki zopet odkurili iz Galicije. Da se nam godi bolje pod Jugoslavijo, kot bi se nam godilo pod Nemško Avstrijo, lahko uvidi vsakdo izmed nas. Gotovo ste čitali v časopisih, gospod urednik, kakšna draginja je v Nemški Avstriji, n. pr. na Dunaju, kjer stane en krompir v oblicah 4 K 50 v, eno jajce pa nič manj kot 12 K. Ne rečem, da pri nas ni draginja, saj draginja je po vsem svetu; toda če primerjamo naše cene s cenami v Nemški Avstriji, moramo priznati, da smo tukaj mnogo na boljšem. — Zadnjo soboto je prišel v Galicijo sladkor (cuker). To je bilo zopet nekaj za naše „kofetarice!“ Ubogi trgovec Černuta, skoro se mi je že smilil, toliko je imel dela. V ponedeljek smo dobili tudi petrolej, ki ga Galicija že dolgo časa ni videla. Tudi moko smo, že dobili, in kakor se govori, pride kmalu zopet nova. Hvala Bogu, stradati nam ni treba več, kot stradajo v Nemški Avstriji tisoči in tisoči. — Naj za enkrat zadostujejo te vrstice, gospod urednik! Obljubujem pa Vam že danes, da se Vam kmalu zopet oglašim. Pozdravljam Vas in vse trezno in pametno misleče Korošce.

Gorenče.

V času, ko so se morale naše čete boriti z nemškimi boljševiki, so porezali vse vrvi pri brodovih, ki so prevažali čez Dravo ljudi, živino itd. Podrli so tudi most v Lipici, tako da ne moremo nikamor čez Dravo. Slovenski pionirji so bili sicer napravili v Lipici vojni most, a ko so bili odpoklicani drugam, so vzeli most seveda s sabo. In zdaj smo zopet popolnoma ločeni od Pliberka, kjer imamo železniško postajo in pošto. Nujno bi po-

trebovali most zlasti oni posestniki, ki morajo čez Dravo, ako hočejo na svoje njive, travnike itd. Ker tako ne moremo več dalje živeti, prosimo „Narodni svet v Velikovcu“, naj posreduje pri pristojni oblasti, da nam preskrbi vsaj pošten brod čez Dravo, in to kar najprej mogoče.

Ruda.

Rojstni dan našega kralja smo tudi mi praznovali prav slovesno. V farni cerkvi je bila slovesna sveta maša, katere so se poleg drugih faranov udeležili tudi orožniki in občinski odborniki. Za vojake je bral sv. mašo g. vojni kurat Lendovšek na travniku, kjer je bil v ta namen postavljen oltar. — Tu je umrla Pavljeva mati, Apolonija Kamnik.

Pri nas je ljudstvo zelo zadovoljno, da je rešeno avstrijskega jarma. Oblasti se pošteno trudijo, da ne trpimo pomanjkanja. Neki delavec nam je rekel, pred kratkim: Kolika razlika je pri nas med prej in sedaj! Na občini so prej vedno vpili; „Daj, oddajaj!“ Zdaj je pa ravno nasprotno! Zdaj pa na občini nam dajejo, moke, sladkorja itd.

Dobrla vas.

Dne 29. aprila t. l. je bil pri naskoku na Glinje ranjen tudi Ivan Kranjc, poročnik ljubljanskega pešpolka. Prišel je v pest nemškimi zverinam, ki so proti vsem mednarodnim predpisom ranjenega junaka usmrtili. Pokopali so ga na Glinjah. V nedeljo 13. t. m. pa so prepeljali zemeljske ostanke pokojnika k večnemu počitku v Dobrolo vas.

Ko je g. prošt Randl še enkrat blagoslovil truplo, so mu domači pevci zapeli žalostinko „Nad zvezdami.“ Nato se je spreved začel pomikati proti pokopališču. Takega pogreba dobrlevaška fara pač še ni videla. Od blizu in daleč so bili prihiteli ljudje, da izkažejo zadnjo čast junaku, kateremu je Bog določil najlepšo smrt, smrt za domovino.

V sprevedu smo opazili v prvi vrsti generala Smiljaniča in Maistra, prav mnogo častništva in drugega vojaštva ter zastopnike občin in raznih društev iz vseh delov Koroške in ogromno število ljudstva.

Ob odprtem grobu so govorili g. prošt Randl, g. general Maister, g. polkovnik Dereani in g. kaplan Čarf, moški zbor pa je zapel žalostinko „Blagor mu, ki se spočije...“

Velikanska udeležba pri pogrebu je pričala, kako zelo je koroško prebivalstvo hvaležno onim junakom, ki so prelili svojo kri, da je končno tudi tužni Koroški zasijalo solnce zlate svobode.

Prevalje.

Rojstni dan našega kralja so slovesno praznovali tudi v Prevaljah. Večina hiš je bilo v zastavah. V nedeljo se je vršila velika ljudska veselica, pri kateri je prav pridno sodelovalo tudi ženstvo.

Velikovec.

Pevski zbor Narodne čitalnice v Velikovcu naznanja, da se vrše piske vaje ob torkih, četrkih in sobotah, in sicer od poldevetnajstih do poldvajsetih v prostorih mestne ljudske šole. Pevke in pivci naj bi v kar največjem številu pristopili k teniu pevskemu zboru.

Krajevni odbori Narodnega sveta za Rožno dolino.

V soboto 19. t. m. so se v navzočnosti g. generala Maistra in mnogoštevilnih zaupnikov ustanovili za Rožno dolino v Borovljah krajevni odbori Narodnega sveta.

Koroške novice.

Ustanovitev Narodne in šolske čitalnice v Grebinju.

Na Petrov dan se je ustanovila v Grebinju „Narodna in šolska čitalnica.“ Dne 13. t. m. se je nabralo pri narodni veselici, ki se je vršila v prostorih Narodnega doma 370 K. Za to vso to pa ni mogoče nakupiti potrebnih knjig. Zato se obrača narodni odbor na vse zavedne Slovence in Slovenke Koroške, Kranjske in Štajerske z iskreno prošnjo: Kdor ima kako za naše razmere primerno podučno ali pa zabavno knjigo in je ne potrebuje, naj jo blagovoli podariti nam. Prepričani smo, da je v župniščih, šolah in pri zasebnikih dosti take dušne hrane. Usmilite se torej našega ljudstva in posebno našega vzgoje potrebnega naraščaja, naše šolske mladine, in pomagajte nam utrditi in razširiti našo ljudsko in šolsko knjižnico. Knjige blagovolite pošiljati na Krajevni narodni odbor v Grebinju.

Grebinj.

Petrov dan se je obhajal tudi v Grebinju na prav slovesen način. Dne 11. t. m. so imeli vojaki v Narodnem domu veselico. Po veselici pa so zažareli kresovi, ki so pričali, kako zelo ljubimo svojo domovino, lepo Jugoslavijo, in svojega junaškega vladarja kralja Petra I.

Dne 12. t. m. je bila v župnijski cerkvi slovesna služba božja, katere se je udeležila zlasti šolska mladina.

Zastopniki občine, pošte, orožniške postaje, ljudstvo in vojaki pa so se udeležili sv. maše, ki se je brala za našega vladarja v nedeljo dne 13. t. m. Vojni kurat g. Lendovšek nam je s prisrčnimi in ganljivimi besedami pripovedoval o življenju Njega Veličanstva kralja Petra I. Z ognjevitimi besedami mladega duhovnika je vzpodbujal vojake in vse druge navzoče k ljubezni do kralja in domovine. — Požarna bramba se ni udeležila službe božje za vladarja. Gospodje imajo zelo kratek spomin, ker so že pozabili, da smo se v stari Avstriji morali vsi udeležepati „cesarskih maš“; nihče se ni smel takrat izgovarjati, da je druge vere, da ni Nemec itd. Zapri bi ga bili, če bi bil to storil!

Ljudska veselica v Grebinju.

V nedeljo 13. t. m. se je vršila v Grebinju, in sicer v prostorih g. Ručigaja ljudska veselica. Vzpored je obsegal govore, deklamacije, petje, šaloigro „Ne kliči vruga“ in srečolov.

Da je veselica tako lepo uspela, gre zahvala vrlim domačim pevcem in pevkam, pevcem mariborskega pešpolka, ki so prepevali pod spretnim vodstvom g. Modriča, ter pevskemu zboru tržaškega pešpolka. Jayno moramo pohvaliti tudi igralce in igralke gospodični Kuglič in Iv. Ručigaj ter gospode Sardoč, Prijatelj in Vicar. Posebno navdušenje sta vzbujali med občinstvom deklamaciji „Dramilo koroških Slovencev“ in „Domini.“ G. vojni kurat Lendovšek je v svojem govoru slikal žalostni položaj slovenskega kmeta na Koroškem, preden so ga hrabre jugoslovanske čete rešile avstrijskega jarma. Navduševal je poslušalce za Jugoslavijo. Zahvaljujemo se tudi vsem onim, ki so pripomogli z darili, da se je vršil srečolov. Prav prijetna je bila prosta zabava. Gospod Ručigaj je skrbel, da je bilo dovolj jedi in pijače. — Čisti dobiček veselice znaša 370 K; od teh se je oddalo 100 K za invalide, ostalih 270 K pa za knjižnico. Ljudstvo splošno želi, naj bi se kmalu zopet priredila kaka veselica.

Sinča vas.

V nedeljo dne 20. t. m. je zborovalo tu narodno koroško ženstvo. Udeležba je bila primeroma prav lepa. Shod je otvoril gerent dobrlevaške občine g. kaplan Krašna, zborovalke pa je pozdravil g. general Maister. Nato je gđc. dr. Piskernik v lepem, globoko zamišljenem in po obliki dovršenem govoru očrtala nalogo, ki čaka Koroško narodno ženstvo. Izvolil se je tudi poseben odbor, in sicer je bila izvoljena za predsednico gđc. Piskernik, za podpredsednici sta bili izvoljeni sestra Miroslava Vigele in gđc. Fani Pišek, za tajnici gospa Mira Kotnikova in gđc. Alojzija Modic, za blagajničarko pa gđc. Marija Kügler.

Prepričani smo, da se odboru posreči, da pridobi za narodno delo tudi naše vrlo koroško ženstvo.

Kaj je novega po širnem svetu.

Bivši cesar Viljem bolan.

Bivši cesar Viljem je zbolel od strahu, da bo moral v Pariz pred zavezniško sodišče. Mož, za katerega je moralo trpeti in umirati na milijone ljudi, se boji za svojo kožo!

Naš prestolonaslednik Aleksander v Sloveniji.

Prve dni septembra pride naš prestolonaslednik Aleksander v Ljubljano. Obiskal bo tudi Bled, Celje in Maribor. Če pride tudi na Koroško, nam še ni znano.

Mobilizacija na Madžarkem.

Madžarska vlada mobilizira vse moške od 18. do 45. leta. Kdor bi se branil priti k vojakom, bi prišel pred revolucijsko sodišče.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Naše narodno predstavništvo (parlament) v Belgradu je sklenilo, da se že to jesen ustanovi v Ljubljani visoka šola.

Grozne nevihte na Štajerskem in Kranjskem.

V nekaterih krajih Štajerske in Kranjske so divjale v prvi polovici t. m. grozne nevihte z nalivi in točo. V Slovenski Bistrici na Štajerskem je bila taka povodenj, kakor je ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Za prvo pomoč misli vlada poslati prebivalstvu Slov. Bistrice 200.000 K podpore.

Grof Karoly beži v Ameriko.

Listi poročajo, da potuje madžarski grof Miha Karoly v Italijo, od koder bi rad pobegnil v Ameriko. S seboj je vzel samo 10 milijonov kron. Tako je končala slava grofa Karolya na begu iz domovine, ki ga je svojčas hvalila in slavila kakor vladarja.

Nemškega okrajnega glavarja v Celovcu so nagnali v Nemško Avstrijo stradat.

Nemškega okrajnega glavarja v Celovcu je jugoslovanska vojaška oblast pognala strdat v Nemško Avstrijo. Hujšakci iz Nemške Avstrije so namreč širili po celovski okolici boljševisko gibanje. Ker je ta nemški okrajni glavar podpiral boljševice, ga je jugoslovansko poveljništvo pognalo čez demarkacijsko črto. Zakaj takih ljudi rajši ne obešajo?

V nedeljo 3. avgusta vsi v Velikovec!

Razno.

Spomini visokega nemškega častnika.

Berolin, 15. julija. Bivši generalni kvatirni mojster nemške armade v Stein je sedaj objavil svoje spomine iz svetovne vojne. O nemških zaveznikih pravi: Cesar Karel je bil slaboten vladar, katerega ni bilo smatrati resnim. Na Dunaju sô šla pogajanja s sovražniki sem in tja. Cesar Karel je imenoval Hindenburga in Ludendorfa svinji. Dasiravno je bil pripravljen odreči se vsemu, samo da bi ostal cesar, je vendar izrazil svojo gorečo željo, da bi dobil tudi poljsko krono. Od takega zaveznika se ne more ničesar pričakovati. Vsi nemški zavezniki so bili slabi in brez svojih pomožnih sredstev. Nemci so jim morali, ko so bili sami izključeni iz svetovega trga; dati vse, kar jim je manjkalo. Iz bojazni, pravi Stein, da bi nam ne odpadli, smo bili proti njim preveč obzirni. Potem pa je prišla še nezvestoba in izdajstvo, ki smo je hoteli preprečiti s popustljivostjo.

Tinje.

V nedeljo dne 20. t. m. je bil tu političen shod. Ker smo prepozno izvedeli zanj in ni bilo mogoče obvestiti ljudstva, ni bila udeležba posebno velika. Dr. Fr. Kandare, odvetnik v Velikovcu, je govoril o sedanjem in bodočem gospodarskem položaju v Jugoslaviji, strokovni učitelj Magerl pa se je v svojem govoru pečal zlasti s političnimi pravicami jugoslovanskega kmeta ter jih primerjal s pravicami, ki jih bo imelo kmetско ljudstvo v Nemški Avstriji. Na resnih obrazih zbranih poslušalcev je bilo brati, da si niti eden izmed njih ne želi pod Nemško Avstrijo.

Shodi se vrše:

Dne 26. t. m. dopoldne v Šent Jurju na Vinogradih in na Lesni pri Rudi; dne 27. t. m. v Galiciji ob 9. uri dop., v Globasnici ob 3. uri pop. in v Železni kapli dop., 3. avgusta pa na Ojstrici. Zaradi štrajka na železnici se preteklo nedeljo nekateri shodi niso mogli vršiti. Vršili se bodo pozneje; čas dotičnih shodov bomo pravočasno objavili!

Za kratek čas.

Rada bi se prepričala.

Stara žena je kupila vraao. Sosea jo vpraša: „Čemu si pa kupila to grdo vrano?“ Starka ji odgovori: „Slišala sem, da živi vrana do 700 let, pa bi se rada prepričala, če je to res!“

Uganka.

Kateri svetnik je zelo počasen?
(Sv. Martin, ker pride šele 14 dni po vseh svetnikih.)

Sin: „Oče, zakaj je pa na cerkvenem zvoniku vedno petelin, nikdar pa kokoš?“

Oče: „Če bila na zvoniku kokoš, bi znesla jajce, to bi padlo na tla in bi seveda ubilo!“

Sosea možu: „Povej mi, kaj naj vendar storim, da ne bodo kokoši čez plot skakale v vrt?“

Mož: „Pušči vrtna vrata odprta, pa ne bo nobena skakala čez plot!“

Napačno je razumel.

Mož in žena hočeta na vlak. Konduktier možu, ki je popolnoma pijan: „Kam pa hočete s to opico!“ Mož ženi: „Vidiš, stara, ali ti nisem rekel, da ostani rajši doma!“

Listnica upravnistva in urednistva.

Ker se ne bomo tako kmalu dobili položnic ali čekov, prosimo gg. naročnike, naj nam prej ko mogoče pošljejo naročnino po nakaznici. Prva številka Korošca je že poslaj od druge pa imamo tudi le še malo izvodov. Ker se oglašja vedno več in več novih naročnikov, prosimo vse, katerim smo poslali „Korošca“ na ogled, naj nam list vrnejo, ako ga ne mislijo naročiti.

Gg. dopisnikom: Zaradi pomanjkanja prostora smo morali veliko dopisov odložiti za prihodnjic. Iz tega vzroka moramo tudi dopise zelo krajšati, kar nam naj gg. dopisniki blagovolijo oprostiti! Dobrodošla so nam zlasti kratka poročila o nezgodah, shodih, veselicah in tako dalje.

Upravnistvo in urednistvo.

C 12/19

i

Edikt.

Tožeča stranka Antonija Kalar p. d. Hudelist, posestnica pri Sv. Jakobu št. 24 občina Ruda zastopana po dr. Fran Kandaretu, odvetniku v Velikovcu, je proti toženi stranki Jurij Ortel p. d. Močnik v Sv. Lovrencu in Elizabeti Ortel, posestnici od tam, sedaj neznanega bivališča, radi 380 K s prip.

Narok za ustne sporne razprave se je določil na 29. avgusta 1919 dop. ob 9. uri pri podpisnem sodišču, soba št. 4.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se jej postavi gospod sodni ofical Ivan Rozman za skrbnika, kateri bo zastopal toženo stranko na njeno nevarnost in stroške, dokler se sama ne zglaš ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Velikovcu,
dne 10. julija 1919.

Odvetnik

dr. Müller

uraduje sedaj začasno vsak torek, sredo, četrtek in navadno tudi petek v Pliberku in zastopa po vseh sodnijah.

Kurje oči

zarastle in pokvarjene nohte itd. odstranjuje brez vsake bolečine v Velikovcu od 1. do 3. ure popoldne v telovadnici meščanske šole

Ivan Dekanič,
opérateur kurjih oči.

Gospodom podjetnikom po Koroškem in sosednjih deželah!

Ker bo „Korošec“ najbrže razširjen ne le po Koroškem, ampak tudi po sosednjih deželah, se priporočamo gg. podjetnikom za inserate.

D^r

Fran Kandare

je otvoril

odvetniško pisarno

v

VELIKOVCU.

Korošci!

Sedaj, ko imamo svoj list, podpirajte le one gostilničarje, trgovce in druge podjetnike, ki so naročeni na „Korošca!“ Kdor ne naroči našega lista, tisti noče, da bi se tudi v našo lepo koroško deželo vrnil mir, tisti želi, naj bi še dalje tekla kri, naj bi se še dalje ropalo in požigalo. Mi pa smo siti prelivanja krvi, mi si želimo miru!

Dopise

pošiljajte na uredništvo „Korošca“ v Velikovcu! Naročnino sprejema upravništvo „Korošca“ v Velikovcu.